

REFERAT Økonomiudvalget 2018-2021 d. 15-05-2019

Mødedato Onsdag d. 15. maj 2019 kl. 08:30

Mødested Økonomiudvalgsværelset

Indholdsfortegnelse

Miljøzone - skærpelse af krav i gældende miljøzone.....	3
Udviklingsplan Fremtidens Vollsmose.....	7
Omprioriteringer til velfærd - administrationsreduktioner på 60 mio. kr.....	12
Generel fattigdomsgrænse med særlig fokus på børn.....	19
Udviklingsplan for Nørrebro & City Campus.....	25
Public Affairs-indsats vedr. klimatilpasning.....	27
Nationalt besøgscenter for sundhed og velfærd.....	29
Rapport for Sundhedsudvalgets studietur til Island.....	30
Stadsdirektør Stefan Birkebjerg Andersen orienteret om Ejendomsselskabet Den Fynske Forskerpai	31

Punkt 1: Miljøzone - skærpelse af krav i gældende miljøzone

09.00.00-P20-4-19

Resume

Odense Kommune har siden den 1/7 2010 haft en miljøzone, der er gældende indenfor Ring 2, og hvor der har været krav om, at dieseldrøjet over 3,5 tons skal have påmonteret et partikelfilter, medmindre køretøjet som minimum opfylder udledningskravene i Euronorm 4.

Siden indførelsen af miljøzonen i 2010 er kravene ikke blevet skærpet.

Der er nu fremsat et nyt lovforslag, som har til formål at reducere luftforureningen fra dieseldrøjet i de største byer i Danmark yderligere. For at opnå dette foreslår lovgiver, at miljøzonekravene til lastbiler og busser skal skærpes, og at der endvidere skal indføres miljøzonekrav til varebiler i de allerede gældende miljøzoner.

Med lovforslaget vil kravene automatisk blive implementeret, hvor der allerede er vedtaget miljøzoner (det vil sige Aalborg, Aarhus, Frederiksberg, København og Odense Kommuner), medmindre den enkelte kommune inden den 1/7 2019 aktivt beslutter at nedlægge sin miljøzone.

Besluttet det at beholde miljøzonen, vil første stramning finde sted den 1/7 2020, og samtlige stramninger vil være fuldt implementeret den 1/7 2025.

Effekt

Flere borgere er sunde og trives

Ved at reducere både partikel- og NO_x-udledningen vil en skærpelse af udledningskravene til både den tunge transport og varebiler direkte bidrage til, at flere borgere er sunde og trives. Det er også et kendt faktum, at forureningen i byerne, blandt andet fra den tunge transport, er skyld i for tidlige dødsfald.

INDSTILLING

By- og Kulturforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender, at den eksisterende miljøzone opretholdes.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Claus Houden deltog ikke i mødet.

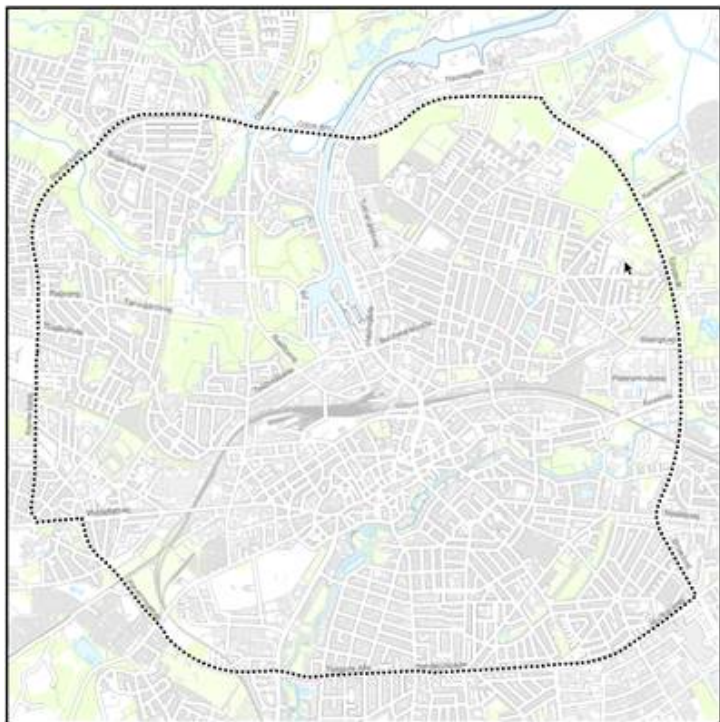
Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturforvaltningens indstilling.

Sagsfremstilling

Miljø- og fødevareministeren har den 28/2 2019 fremsat et lovforslag, "Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse" (skærpede miljøzonekrav til tunge køretøjer og varebiler), som har til formål at reducere luftforureningen fra dieseldrøjet indenfor eksisterende miljøzoner yderligere. Det vil for Odense Kommune omhandle arealet, der er vist på figur 1, som udgør den gældende miljøzone indenfor Ring 2.

Figur 1

Lovforslaget omfatter de største byer i Danmark, som i dag har miljøzoner, hvilke er følgende: Aalborg, Aarhus, Frederiksberg, København og Odense. Dette skal ske ved en skærpelse af de eksisterende miljøzonekrav til lastbiler og busser, og at der endvidere skal indføres miljøzonekrav til varebiler i de allerede gældende miljøzoner.

Odense Kommune har siden den 1/7 2010 haft en miljøzone, der er gældende indenfor Ring 2, hvor der har været krav om, at dieseldrevne køretøjer over 3,5 tons i miljøzonen skal have påmonteret et partikelfilter, medmindre køretøjet som minimum opfylder udledningskravet Euronorm 4. Der har også været krav om et fysisk miljøzonemærke, der skulle være monteret i køretøjets forrude (figur 2).

Figur 2

Lovforslaget lægger op til nedenstående stramninger, som vil blive indfaset, jf. angivne tidsplan:

For dieseldrevne lastbiler og busser

Pr. 1/7 2020:

Krav om, at køretøjets 1. registreringsdato er den 1/10 2009 eller senere (svarende til opfyldelse af udledningskravet Euronorm 5).

Pr. 1/7 2022:

Krav om, at køretøjets 1. registreringsdato er den 1/1 2014 eller senere (svarende til opfyldelse af udledningskravet Euronorm 6).

I tilfælde af en tidligere 1. registreringsdato skal lastbilen eller bussen have et partikelfilter eller opnå dispensation for at køre i en miljøzone.

For dieseldrevne varebiler

Pr. 1/7 2020:

Krav om, at køretøjets 1. registreringsdato er den 1/1 2007 eller senere (svarende til opfyldelse af udledningskravet Euronorm 4).

Pr. 1/7 2022:

Krav om, at køretøjets 1. registreringsdato er den 1/1 2012 eller senere (svarende til opfyldelse af udledningskravet Euronorm 5).

Pr. 1/7 2025:

Krav om, at køretøjets 1. registreringsdato er den 1/9 2016 eller senere (svarende til opfyldelse af udledningskravet Euronorm 6).

I tilfælde af en tidligere 1. registreringsdato end ovenfor angivet skal dieselskøretøjet have partikelfilter eller opnå dispensation for at køre i en miljøzone. Partikelfilteret kan enten være et fabriksmonteret eller eftermonteret partikelfilter.

Håndhævelse

For at gøre håndhævelsen af miljøzonereglerne digitaliseringsklar er kravene i lovforslaget baseret på køretøjernes 1. registreringsdato, hvor de foreslåede registreringsdatoer i overvejende grad flugter med indførelsen af de angivne nye Euronormer.

Lovgiver har besluttet, at de nye skærpede krav for lastbiler og busser og de nye krav til varebiler skal indskrives direkte i loven, så de automatisk kommer til at gælde for de nuværende miljøzoner, uden at kommunen skal træffe aktiv beslutning herom. Dermed sikres der erhvervslivet ens krav i alle miljøzoner samt en hurtig og gennemskuelig indfasning af de nye krav.

Ønsker den enkelte kommune derimod ikke at tiltræde de nye skærpede krav, er der givet kommunerne en mulighed for aktivt at afskaffe miljøzonen inden den 1/7 2019, ellers træder de nye skærpede krav automatisk i kraft.

Med lovforslaget vil kravene således blive indført automatisk, hvor der allerede er vedtaget miljøzoner (Aalborg, Aarhus, Frederiksberg, København og Odense Kommuner), medmindre den enkelte kommune inden den 1/7 2019 aktivt beslutter at nedlægge sin miljøzone.

Efter det oplyste ønsker de øvrige fire kommuner (Aalborg, Aarhus, Frederiksberg og København) at fastholde deres nuværende miljøzoner og dermed godkende de indstillede skærper fra lovgivers side.

Håndhævelsen af de nye skærpede krav forventes desuden efterfulgt af særskilt lovforslag om digital og automatiseret kontrol (nummerpladegenkendelse), som forventes fremsat i folketingsåret 2019/20. Med digitalisering af håndhævelsen vil miljøzonemærkekravet blive overflødiggjort, da 1. registreringsdato angiver euronormen for det enkelte køretøj. Dette kan aflæses via nummerpladen i motorregisteret. Der er som udgangspunkt lagt op til, at håndhævelsen vil blive udført af tredje part.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Kravet om miljøzonemærke afskaffes, hvilket er en lettelse i forhold til tunge køretøjer. Besparelse ca. 1 mio. kr. årligt på landsplan.

Der muliggøres digital kommunikation omkring dispensationsansøgning og -afgørelse.

Administrative konsekvenser for borgerne

Kravet om miljøzonemærker afskaffes.

Miljømæssige konsekvenser

Samlet skønnes lovforslaget på landsplan at reducere partikeludledningen med ca. 77 tons og NO_x med ca. 2.225 tons. Og for Odense er det beregnet ud fra forholdstal, at partikeludledningen reduceres med ca. 9 tons og NO_x med ca. 262 tons.

Økonomi

Ministeriet har estimeret de økonomiske konsekvenser for alle 5 kommuner, der har indført miljøzoner. De er ikke beregnet for den enkelte kommune, men man har taget udgangspunkt i Københavns Kommune og oplyst, at de øvrige kommuner samlet set vil have en tilsvarende udgift. Ministeriet har også oplyst, at udgifterne vil være tilsvarende udgiften for indførelsen af miljøzonerne første gang, selvom kommunerne formentlig kan genanvende skilte mv.

Økonomiske konsekvenser for kommunen

Nedenfor er angivet de af ministeriet estimerede tal, hvor tallet foran skråstregen angiver det estimerede nationale tal, og tallet efter stregen angiver et forholdstal for Odense Kommune (ud fra indbyggertal).

Kommunernes samlede udgifter i forbindelse med de nye regler forventes at udgøre ca. 15/2 mio. kr., som knytter sig til opdatering af skilte og informationer om de nye regler i forhold til ejere af berørte køretøjer i Danmark samt udgifter til eventuel eftermontering af filtre på egne kommunale biler.

Det skal bemærkes, at forvaltningen på nuværende tidspunkt ikke forventer, at der skal afsættes midler til opdatering af skiltning, og udgifter til information forventes at kunne afholdes inden for eksisterende rammer. Eventuelle afledte udgifter til den kommunale bilpark kendes ikke.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det anslås, at den positive samfundsøkonomiske værdi af forslaget ligger på 120/14 til 493/58 mio. kr. Hvor stor en del af dette, som er direkte hospitalsudgifter, er ikke anslået.

Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget forventes samlet set at medføre en erhvervsøkonomisk udgift på 166/19 mio. kr. fordelt på ca. 77/9 mio. kr. ved skærpelsen i 2020 og yderligere 89/10 mio. kr. som følge af kravene i 2022. Udgifterne knytter sig primært til udskiftning af køretøjer tidligere end planlagt, da kun et begrænset antal køretøjer ventes at eftermontere partikelfilter.

Punkt 2: Udviklingsplan Fremtidens Vollsmose

01.11.20-A00-16-19

Resume

Vollsmose skal udvikle sig til en attraktiv, velfungerende bydel. Derfor har alle partier i Odense Byråd den 3/9 2018 underskrevet "Den sidste Vollsmoseplan". Nu har Civica, Fyns Almennyttige Boligselskab (FAB) og Odense Kommune i samarbejde udarbejdet den lovbestemte udviklingsplan for Vollsmose. Udviklingsplanen viser, hvordan andelen af almene familieboliger vil blive bragt ned til højst 40 % inden 2030. Den skal sendes til godkendelse i Transport-, Bolig- og Bygningsministeriet den 1/6 2019.

Omdannelsen af Vollsmose betyder, at nogle beboere fra Vollsmose skal genhuses andre steder i Odense. "Aftale om genhusning og erstatningsbyggeri" beskriver, hvordan Civica, FAB og Odense Kommune i samarbejde vil løse opgaven med genhusning og erstatningsbyggeri.

Med denne sag indstiller Borgmesterforvaltningen til Økonomiudvalget, at byrådet godkender Udviklingsplanen for Fremtidens Vollsmose samt Aftale om genhusning og erstatningsbyggeri.

Effekt

Frem mod 2030 skal Vollsmose udvikles til en velfungerende bydel i social balance. Kombinationen af fysisk transformation og sociale indsatser sikrer, at Vollsmose bliver attraktiv for både nuværende og fremtidige beboere samt investorer.

Flere kommer i uddannelse og job

Som del af udviklingen af Vollsmose vil der både være fokus på uddannelses- og beskæftigelsesrettede indsatser samt tiltrækning af erhverv og arbejdspladser til Vollsmose. Det bidrager til, at flere borgere kommer i uddannelse og job.

Børn lærer mere og er mere kompetente

Som del af udviklingen af Vollsmose er der stort fokus på børns trivsel, udvikling og læring. De samlede indsatser for børn og unge bidrager til, at flere børn lærer mere og er mere kompetente.

Flere borgere er betydningsfulde deltagere i fællesskaber

Med udviklingsplanen skal Vollsmose omdannes fra et udsat boligområde til en velfungerende bydel, hvor der er et styrket fritids- og kulturliv. Det er medvirkende til, at flere borgere bliver betydningsfulde deltagere i fællesskaber. Samtidig understøtter sociale indsatser flere borgere i at blive del af – og bidrage til – fællesskaber. Desuden kan der blive sat fokus på fællesskabsorienterede boliger.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at byrådet godkender Udviklingsplanen for Fremtidens Vollsmose samt Aftale om genhusning og erstatningsbyggeri.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler Borgmesterforvaltningens indstilling.

Sagsfremstilling

Baggrund

På baggrund af regeringens udspil "Et Danmark uden parallelsamfund – Ingen ghettoer i 2030" er en række lovændringer trådt i kraft den 1/12 2018. For en hård ghetto som Vollsmose skal der udarbejdes en lovbestemt udviklingsplan. Den skal vise, hvordan andelen af almene familieboliger bliver bragt ned til højst 40 % inden 2030. Udviklingsplanen for Vollsmose skal sendes til godkendelse i Transport-, Bolig- og Bygningsministeriet den 1/6 2019. Der skal årligt rapporteres til ministeriet om fremdrift i forhold til udviklingsplanen.

Udviklingsplanen er udarbejdet i samarbejde mellem Civica, Fyns Almennyttige Boligselskab (FAB) og Odense Kommune. Arbejdet med udviklingsplanen er forankret i Udviklingsbestyrelsen. Den består af Økonomiudvalgets medlemmer samt formænd og næstformænd for Civica og FAB. Bestyrelsen har løbende drøftet udviklingsplanen.

Udviklingsplanen skal ses i sammenhæng med Den sidste Vollsmoseplan, som alle partier i Odense Byråd underskrev den 3/9 2018. Den politiske aftale er bygget op omkring de tre spor Fysiske rammer, Vækst, job og integration samt Mønsterbrud og parallelsamfund. I slutningen af 2019 skal byrådet vedtage en samlet plan for indsatser på tværs af de tre spor.

Ambitionen er, at Vollsmose skal blive en attraktiv, velfungerende bydel. En bydel, hvor befolkningssammensætningen og de sociale normer afspejler resten af Odense. Bydelen skal have mere tryghed, mindre kriminalitet, mere sundhed, et bedre uddannelsesniveau, et rigere forenings- og fritidsliv samt flere virksomheder og arbejdspladser. Udviklingen af Vollsmose skal bryde de mønstre, som gentager sig på tværs af generationer, og som udfordrer de muligheder, som den enkelte har i Vollsmose.

Hovedgreb i udviklingsplanen

Udviklingsplanen har fokus på de fysiske forandringer i Vollsmose, og den beskriver en stor del af tiltagene i sporet Fysiske rammer i Den sidste Vollsmoseplan. De fysiske forandringer er afgørende for at transformere Vollsmose og skabe en ny, attraktiv bydel i social balance.

Hovedgrebene i udviklingsplanen er:

- Nedrivning af ca. 1.000 almene boliger.
- Renovering af de øvrige almene boliger.
- Opførelse af 1.600 nye private boliger.
- Opførelse af nyt erhvervsbyggeri til private eller offentlige formål.

Nedrivningerne skal muliggøre, at området får en ny struktur med en variation af bolig- og bygningstyper. De boliger, der ikke bliver revet ned, vil blive renoveret. Hele området får derfor et markant andet udtryk. Der bliver åbnet op til de grønne arealer, så de bliver let tilgængelige. De store grønne arealer og naturskønne områder er en stor kvalitet ved Vollsmose.

Den generelle infrastruktur i Vollsmose bliver løftet. Området bliver åbnet op med nye veje og forbindelser. De nye veje forbinder de forskellige kvarterer i området, og de skaber bedre sammenhæng med de omkringliggende områder. "Fremtidens Vollsmose - Byudviklings- og Infrastrukturplan" blev vedtaget i 2015. Den indeholder nye vejforbindelser gennem Vollsmose i form af hovedforbindelser og sivegader samt nye stier med fokus på tryghed. Infrastrukturplanen bliver gennemført i perioden fra oktober 2019 til december 2021.

Udviklingsplanen supplerer infrastrukturplanen med et mere finmasket vejnet, byrum og nye byggemuligheder. Med den nye infrastruktur bliver Vollsmose åbnet op og forandret radikalt. Den nye infrastruktur skaber en ny bystruktur med by- og gaderum i en menneskelig skala.

Tiltagene i udviklingsplanen tager udgangspunkt i forskning inden for udvikling af udsatte boligområder. Forskning viser, at det er vigtigt at indføre en menneskelig skala og blande flere forskellige typer byggeri. Stærk arkitektur og kvalitetsbyggeri skaber en ny identitet med høj signalværdi. Udendørsarealer skal bringes i spil, og trafik skal føres ind gennem området. Der skal desuden være funktioner eller tilbud i området, som tiltrækker folk udefra.

Partnerskaber med investorer

Det er afgørende med et tæt og forpligtende samarbejde med investorer for at transformere Vollsmose til en ny, attraktiv bydel. Dialogen med investorer begyndte i efteråret 2018. Flere private investorer har vist interesse for at samarbejde om udviklingen af Vollsmose.

Investorerne vil få indflydelse på udviklingen af Vollsmose. Det er vigtigt, da investorerne kan have særlige ønsker eller behov. Udviklingsplanen vil derfor blive kvalificeret og konkretiseret i samarbejde med investorerne. Som del af den videre proces vil der blive udarbejdet en rammelokalplan, fysiske helhedsplaner og byggeretsgivende lokalplaner.

Med de strategiske nedrivninger er der fokus på at skabe attraktive arealer til private investorer. Nye byggegrunde er dels placeret ved vigtig infrastruktur, og dels placeret, så de vender ud mod de grønne arealer. Storparcellerne får en størrelse, der er attraktiv for investorer, og som muliggør en etapevis udvikling.

Den foreløbige dialog med investorerne peger på, at det er afgørende med markante åbningstræk for at gøre området attraktivt at investere i. Det kan f.eks. være flere kommunale arbejdspladser principbeslutning og igangsætning af VVM undersøgelse for letbanens etape 2, daginstitutioner, skoler.

Borgerinddragelse

Borgernes ressourcer og initiativer er en vigtig drivkraft i transformationen af Vollsmose. Derfor er det afgørende at inddrage både nuværende og fremtidige beboere. Kulturaktører, frivillige foreninger og aktive borgere bidrager med ressourcer, ideer og netværk, som er afgørende for at udvikle Vollsmose til en bydel, med et aktivt fritids- og kulturliv. Det er vigtigt for at tiltrække nye beboere til området. Varierende fritidsaktiviteter og kulturarrangementer bidrager til at skabe et nyt image og få flere besøgende til bydelen.

Beboerdemokratiet er centralt for både Civica og FAB. Og beboerne får indflydelse på renoveringerne og omdannelserne af de forskellige boligafdelinger. Beboerne vil blive inddraget i processen med at udarbejde de fysiske helhedsplaner, der skal til afstemning i afdelingerne.

Tidsplan og milepæle

Der er blevet udarbejdet en tidsplan og en milepælsplan for udviklingsplanen. Udviklingsbestyrelsen vil kvartalsvis få en status på fremdriften i forhold til udviklingsplanen. Og der skal årligt sendes en rapport til Transport-, Bygnings- og Boligministeriet. I forbindelse med de årlige afrapporteringer vil det være muligt at justere de planlagte tiltag i dialog med ministeriet. Det vil f.eks. være muligt at ændre rækkefølgen af de forskellige tiltag.

I oktober 2017 blev den fysiske helhedsplan for Fyrreparken godkendt. Helhedsplanen vil blive gennemført som planlagt med opstart i 2020. Fyrreparken er derfor den første afdeling, der bliver omdannet.

For de øvrige afdelinger skal de fysiske helhedsplaner godkendes inden nedrivningerne og omdannelserne kan begynde. Forventningen er, at de første nedrivninger vil finde sted i Bøgeparken i slutningen af 2021. Nedrivningerne og omdannelserne af de øvrige afdelinger finder sted i perioden frem til 2030.

Forventningen er, at der er indgået forpligtende partnerskaber med en eller flere private investorer i 2019. De første arealer vil blive udbudt til salg i 2020. Nedrivningerne, omdannelserne og nybyggeri af private boliger betyder, at andelen af almene familieboliger bliver bragt ned under de lovpligtige 40 pct. inden 2030. Uddybende tidsplaner og milepæle for de fysiske omdannelser fremgår af udviklingsplanen og tilhørende bilag.

I slutningen af 2019 skal plan for børneliv, tiltag vedrørende fritid, kultur og biblioteker, plan for beskæftigelse og plan for sundhed godkendes.

Aftale om genhusning og erstatningsbyggeri

Aftale om genhusning og erstatningsboliger er en gensidigt forpligtende aftale mellem Odense Kommune, Civica og FAB i forhold til omdannelsen af Vollsmose. Som del af aftalen vil der blive revet 1.000 boliger ned. Der vil blive tildelt grundkapitaltilskud for hver almen familiebolig, der skal nedrives, i forholdet 1:1. Det vil sige, at Civica og FAB får mulighed for et opføre én ny almen bolig i Odense for hver bolig, der bliver revet ned i Vollsmose.

Civica og FAB har ansvaret for genhusningen og for opførelse af erstatningsboliger. Odense Kommune har ansvaret for at udarbejde en strategi for erstatningsboligbyggeri samt tildeling af grundkapitaltilskud.

Alle beboere i Vollsmose skal genhuses enten permanent eller midlertidigt. De beboere, hvis bolig bliver revet ned, skal genhuses permanent. De permanente genhusninger vil overvejende blive i andre områder af Odense. I forhold til de boliger, der bliver renoveret, vil de fleste beboere skulle genhuses midlertidigt. Nogle boliger kan dog blive nedlagt i forbindelse med renoveringerne, og de beboere skal genhuses permanent. De fleste beboere, der skal genhuses midlertidigt, vil blive genhuset i beboerens egen afdeling i Vollsmose. På den måde vil beboerne fortsat være tæt ved skoler, netværk, fritidsaktiviteter m.m.

Det er Civica og FAB, der står for genhusningen af beboerne. Beboerne vil blive tilbudt en passende bolig efter gældende lovgivning. I genhusningen af hver enkelt husstand vil der i samarbejde med Odense Kommune blive taget hånd om beboernes behov. Genhusningen sker ud fra en helhedstænkning med blik for kommunens servicestruktur. Beboerne skal tilbydes en bolig, der hvor familiens behov i forhold til f.eks. daginstitutioner, skoler, fritidstilbud og jobmuligheder er opfyldt.

Det bydækkende perspektiv er centralt i forbindelse med genhusningen. Nogle beboere vil blive genhuset i andre områder af Odense. Der vil blive foretaget en strategisk genhusning, så der ikke opstår nye udsatte boligområder i Odense. Som udgangspunkt vil beboerne fra Vollsmose ikke blive genhuset i udsatte boligområder eller i områder, der er i risiko for at komme på listen over udsatte boligområder. Der vil dog være fokus på at fastholde ressourcestærke beboere i Vollsmose.

Genhusningen skal ske i et integrations- og beskæftigelsesperspektiv. Derfor er det vigtigt med både sociale indsatser og indsatser med fokus på uddannelse og job. Intentionen er, at flere borgere skal blive del af fællesskaber – både på arbejdsmarkedet, i lokalområdet og som del af kultur- og fritidslivet.

Det er kun få af de beboere, der skal genhuses fra Vollsmose, som er i målgruppen for erstatningsboligerne, da huslejen er højere i nybyggeri. Der vil derfor blive skabt flyttekæder. Det vil sige, at beboere fra almen boligafdelinger andre steder i Odense vil flytte ind i de nybyggede almene boliger. På den måde bliver der ledige almene boliger forskellige steder i Odense, hvor beboerne fra Vollsmose kan genhuses.

De nye, almene boliger bliver placeret i blandede bydele, hvor beboerne repræsenterer forskellige generationer, forskellige ejerformer og forskellige socioøkonomiske baggrunde. De nye boliger skal ses i sammenhæng til private investeringer og den generelle byudvikling. Boligerne vil blive placeret hensigtsmæssigt i forhold til daginstitutioner, skoler, offentlig transport m.v.

Økonomi

Denne sag har ikke konsekvenser for Odense Kommunes kassebeholdning.

Udviklingen af Vollsmose er en stor og krævende opgave med både lokale og bydækkende elementer. At transformere Vollsmose til en velfungerende bydel er en opgave, der rækker mange år ud i fremtiden. Der kan på

nuværende tidspunkt ikke redegøres udtømmende for økonomi og finansiering. Dette skal håndteres i forbindelse med de kommende projekter og indsatser frem imod 2030.

Odense Kommune

I Budget 2019 har Byrådet over ti år (2019-2028) afsat i alt 150 mio. kr. til erstatning af nedrevne boliger 1:1 og genhusning. Dermed gøres bevægelsen i bosætning og den gennemgribende, strukturelle forandring af Vollsmose mulig. I årene 2019 – 2021 er der afsat en pulje til forandringer på i alt 37 mio. kr. Puljen vil blive disponeret, når der er indgået forpligtende partnerskab med private investorer. Odense Kommunes andel på 1,5 mio. kr. af den forventede kapitaltilførsel til boligafdelingerne bliver finansieret efter sædvanlig praksis af budgettet til støttet byggeri på styringsområdet Service under By- og Kulturudvalget

Endvidere er der i årene 2019 – 2022 årligt afsat 2 til 2,5 mio. kr. (i alt 9,5 mio. kr. i årene 2019 – 2022) til understøttelse af Udviklingsbestyrelsen og programledelse på tværs af Odense Kommune, Civica og FAB, og der er yderligere dedikeret seks årsværk til projektledelse i kommunens fem forvaltninger.

Herudover råder Odense Kommune over arealer til salg, som kan bringes tidligt i spil, med en forventet indtægt på ca. 26 mio. kr. Heraf er 1,5 mio. kr. øremærket til budgetbidrag i By- og Kulturforvaltningen. Beløbet på 1,5 mio. kr. indgår dermed allerede i Odense Kommunes budget, mens den resterende estimerede salgsindtægt på 24,5 mio. kr. pt. ikke er indarbejdet i budgettet. Dette vil ske efterfølgende i forbindelse med byrådets konkrete godkendelse af salget via en særskilt politisk sag. Salgspriser er estimeret under forudsætning af, at der etableres letbane gennem Vollsmose.

Odense Kommune investerer desuden i 2019 22,5 mio. kr. i ombygning til yderligere 120 arbejdspladser i Camp-U. Dermed vil der være mere end 1.000 kommunale arbejdspladser i Vollsmose, hvor de 850 er kontorarbejdspladser. Der er et punkt på byrådets møde den 8/5 2019 om tilpasning af dette anlægsprojekt.

De pt. besluttede udgifter for Odense Kommune er vist i tabellen nedenfor:

FINANSIERING AF BESLUTTEDE TILTAG FRA ODENSE KOMMUNE	
	Kr.
Anlægsudgifter, samlet	220.500.000
Kapitaltilførsel (Civica og FAB)	1.500.000
Udviklingsomkostning	9.500.000
Bygning og infrastruktur	22.500.000
Pulje til forandringer, ikke disponeret	37.000.000
Grundkapital for erstatningsbyggeri, samlet	150.000.000
Anlægsindtægter, samlet	26.000.000
Salg af areal	26.000.000
Kommunal finansiering i alt	194.500.000

Beløbene er eksklusiv moms.

I forbindelse med vedtagelsen af kommunens budget for 2019 er der i henhold til kommunens økonomistyringsprincipper afsat afledt drift vedrørende de i tabellen ovenfor 2 anførte anlægsbevillinger "Bygning og infrastruktur" og "Pulje til forandringer". Disse løbende driftsbevillinger er ikke medtaget i tabellen.

Forhold under afklaring

- Der skal etableres en ny daginstitutionsstruktur for at møde ambitionerne i Den sidste Vollsmoseplan og samtidig opfylde lovens krav om, at det årlige optag af børn fra udsatte boligområder maksimalt må udgøre 30 pct. 30 af kommunens institutioner er påvirket af den nye lovgivning. Der er derfor behov for en bydækkende indsats, hvor en del er relateret til forhold udenfor Vollsmose.
- Der vil ske nedrivning af de kommunale lejemål i Egeparken og i Birkeparken, så der vil blive behov for genetablering af kommunale arbejdspladser. Både eksisterende byggeri og nyt byggeri bliver undersøgt.
- Med de nye strukturelle forandringer i Vollsmose kan der også opstå behov for finansiering af vejomlægning omkring Vollsmose Torv.

Odense Kommune vil komme nærmere en afklaring af de kommunale tiltag og behovet for finansiering ved udgangen af 2019.

Civica og FAB

Alle seks afdelinger i Vollsmose vil blive renoveret og omdannet. Civica og FAB finansierer bl.a. dette med støtte fra Landsbyggefonden og ved salg af arealer. Landsbyggefonden kan ansøges om midler til de almene afdelingers nye infrastruktur - anslået til ca. 161 mio. kr.

For en uddybning henvises der til afsnit 10 i udviklingsplanen.

Bilag

Udviklingsplan Fremtidens Vollsmose

Bilag 1 Dispositionsplan

Bilag 2 Tidsplan, overordnet

Bilag 3 Tidsplan, boligorganisationerne

Aftale om genhusning og erstatningsbyggeri

Punkt 3: Omprioriteringer til velfærd - administrationsreduktioner på 60 mio. kr.

00.30.00-S00-13-19

Resume

Der kommer flere børn og ældre i de kommende år i Odense Kommune. Økonomiudvalget besluttede derfor i rammeudmeldingen for Budget 2020 at igangsætte et arbejde med at omprioritere 200 mio. kr. til velfærd fra 2020 og frem.

I denne sag skal Økonomiudvalget behandle direktørgruppens forslag til administrationsreduktioner på 60 mio. kr. og på baggrund heraf bestille et budgetbidrag (bidrag ind i budgetarbejdet for 2020) fra udvalgene, hvor forslagene skal konkretiseres yderligere.

Sagen skal ses i sammenhæng med den tidligere besluttede sag i Økonomiudvalget vedrørende Øvrige reduktioner på 140 mio. kr. samt effektiviseringskravet på 0,5 pct. fra rammeudmeldingen. Begge dele skal udvalgene også udarbejde budgetbidrag på.

Direktørgruppens forslag

Direktørgruppens forslag til udmøntning af administrationsreduktioner er inddelt i fem overordnede kategorier:

1. Fælles administrative opgaver
2. Politisk administrative forslag
3. Øvrige administrative forslag
4. Synergi i organisering
5. Personaleforhold

I sagsfremstillingen er kategorierne med de underliggende forslag vist i en samlet tabel, og der er efterfølgende beskrivelser af de enkelte forslag.

Arbejdet med administration nu og fremadrettet

I arbejdet med at finde administrationsreduktioner har der systematisk været arbejdet med effektiviseringsstrategien. Det har taget udgangspunkt i to hovedgreb – *tilbagevenden til normalorganisationen og sammenhængskraft og ledelse*. Ud fra disse har der været en gennemgang af de enkelte administrative områder. Der er fundet reduktioner både gennem op-timeringer og ved, at nogle opgaver bortfalder ud fra en vurdering af, at de har haft deres tid. Derudover har der været sonderet mellem kan- og skal-opgaver samt foretaget nedprioriteringer og nedskaleringer af administrative opgaver.

Direktørgruppen vil frem mod Budget 2021 arbejde videre med dels at se på størrelsen af den samlede administration og dels at se på flere ensretninger og standardiseringer på tværs af de fem forvaltninger for dermed at sikre fælles principper. Dette skyldes et ønske om at være på forkant i forhold til at kunne imødekomme det årlige effektiviseringskrav på 0,5 pct., hvor det administrative område også skal bidrage ind i.

Effekt

Sagen indgår i budgetarbejdet for Budget 2020. Sagens konsekvenser for et eller flere af Odensemålene vil derfor først kunne opgøres, når Økonomiudvalgets Budgetforslag for 2020 foreligger.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller i samarbejde med Direktørgruppen, at udvalget godkender:

1. Administrationsreduktioner på 60,2 mio. kr., jf. nedenstående tabel og sagsfremstillingen. De 60,2 mio. kr. lægges i en pulje "Omprioriteringer til velfærd" under Økonomiudvalget.

1.000 kr. - 2020-priser	2020 og frem
Økonomiudvalget	20.620
By- og Kulturudvalget	15.425
Ældre- og Handicapudvalget	8.100
Beskæftigelses- og Socialudvalget	8.030
Børn- og Ungeudvalget	8.050
I alt	60.225

2. Der vil være en indfasningsperiode, og derfor nedsættes administrationsreduktioner til 30 mio. kr. i 2020, således at der er taget højde for opsigelsesvarsler mv.
3. Bestilling af budgetbidrag 2020 fra udvalgene, hvor de berørte udvalg skal konkretisere forslagene yderligere.
4. Bestilling af et serviceeftersyn af de eksisterende ledelses- og incitamentstrukturer i Odense Kommune, hvor direktørgruppen skal præsentere et udspil til en samlet ledelses- og incitamentsmodel, der skal kunne vedtages i forbindelse med Budget 2020.

Beslutning

Økonomiudvalget godkender Borgmesterforvaltningens indstilling, dog således, at indstillingspunkt 1 præciseres på følgende måde: "1. Administrationsreduktioner på 60,2 mio. kr., jf. nedenstående tabel og sagsfremstillingen. De 60,2 mio. kr. lægges i en pulje "Omprioriteringer til velfærd" under Økonomiudvalget for at imødegå de demografiske udfordringer, jf. Økonomiudvalgets beslutning den 20/2 2019 i rammeudmeldingssagen."

Sagsfremstilling

Baggrund

Der kommer flere børn og ældre i Odense Kommune. Det er derfor nødvendigt at sikre velfærden i det kommende årti. Økonomiudvalget besluttede i rammeudmeldingen at igangsætte et arbejde med at finde omprioriteringer for 200 mio. kr., som dels findes ved administrationsreduktioner på 60 mio. kr. og dels ved øvrige reduktioner på 140 mio. kr. Med omprioritering på 200 mio. kr. fra 2020 og frem forventes udfordringen at være løst i budgetperioden.

Omprioriteringen skal "skåne" ledige, børn, unge, ældre og mennesker med handicap mest muligt, jf.

Økonomiudvalgets beslutning fra rammeudmeldingssagen.

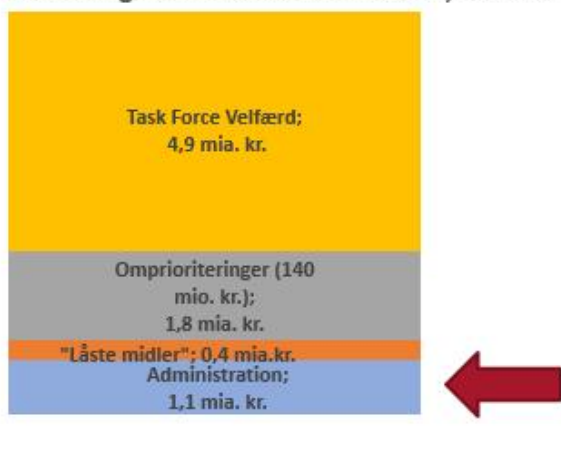
Direktørgruppen fik til opgave at fremlægge anbefalinger til udmøntning af administrationsreduktioner på byrådet kvartalsmøde den 6/5 2019. Økonomiudvalget forelægges nu anbefalingerne til godkendelse.

Økonomiudvalget godkendte sagen "Omprioriteringer til velfærd på 140 mio. kr." den 3/4 2019. I den forbindelse blev det besluttet, at der skal være plads til en indfasningsperiode, hvorfor administrationsreduktionerne kun har halv effekt i 2020, således at der kan tages højde for opsigelsesvarsler mv.

Hvor findes administrationsreduktionerne?

Der er udarbejdet en kontoplangennemgang, hvor de samlede udgifter i Odense Kommune er opdelt i 4 blokke. Administrationsområdet er her opgjort til 1,1 mia. kr. af kommunens serviceudgifter på 8,2 mia. kr. Det er inden for det område, at reduktionerne er fundet.

Serviceudgifter i Odense Kommune: 8,2 mia. kr.

Direktørgruppens tilgang til opgaven

Udgangspunkt for direktørgruppens arbejde har været, at vi er én kommune, hvor der skal være plads til forskellighed. Samtidig skal der også være fokus på, at administration skal understøtte kerneopgaven i kommunen og ikke være et mål i sig selv. Arbejdet med at finde administrationsreduktioner har derfor været knyttet op på en fælles og generisk proces med følgende udgangspunkt:

1. At optimere den administrative opgaveløsning – herunder ved hjælp af automatisering og digitalisering.
2. At skære administrative opgaver væk, der kan undværes – opgavebortfald.
3. At nogle opgaver har haft deres tid – fokus ændres.
4. At lave en sondring mellem kan- og skal-opgaver, hvis muligt.
5. At nedprioritere og nedskalere administrative opgaver.
6. At der skal være plads til at tænke nyt og innovativt.

På den baggrund er de 6 tilgange fra effektiviseringsstrategien bragt i anvendelse.

Fordeling af reduktioner

Fordelingen mellem udvalgene er et udtryk for, hvor det har været muligt at finde reduktioner. Det har bragt direktørgruppen et stykke vej. Det er også et udtryk for at være politisk lydhør - i rammeudmeldingen for Budget 2020 er der givet politiske signaler på, hvordan reduktionerne skal fordeles mellem udvalgene.

Udvalgene skal i deres budgetbidrag konkretisere administrationsreduktionerne yderligere. Når forslagene skal udmøntes i udvalgene, kan de få forskellige udtryk. Det skyldes, at forvaltningerne er forskellige både i forhold til organisering og i forhold til den kontekst, forslagene skal ses ind i.

Forslag til administrationsreduktioner

I nedenstående tabel er vist det samlede forslag til administrationsreduktioner på 60,2 mio. kr.

Administrationsreduktioner på 60,2 mio. kr. i 2020 og frem fordelt på kategorier, forslag og udvalg

1.000 kr. - 2020-priser	ØKU	BKU	ÆHU	BSU	BUU	I alt
Fælles administrative opgaver:						
Ledelsesspænd og ledelsesunderstøttelse	4.000	3.500	1.500	3.000	2.000	14.000
Økonomi-området	1.200	1.000	1.200	1.200	1.000	5.600
Kommunikation	1.800	1.200	600	600	600	4.800
MED-systemet	50	75	600	75	600	1.400
HR-området	4.900	300	600	1.200	0	7.000
Digitalisering og teknologi	3.000	1.600	1.000	500	0	6.100
Særligt fagforvaltninger	0	1.550	0	0	3.250	4.800
I alt	14.950	9.225	5.500	6.575	7.450	43.700
Politisk administrative forslag:						
Politisk og administrative styringsunivers	1.000	500	500	500	500	3.000
§17 stk. 4 udvalg og Grønne Råd	970	100	100	100	100	1.370
I alt	1.970	600	600	600	600	4.370
Øvrige administrative forslag:						
De tværgående Stabe	2.200	2.100	600	0	0	4.900
Kontaktcenter	0	0	0	855	0	855
I alt	2.200	2.100	600	855	0	5.755
Synergi i organisering:						
Samlinger og opgaveflytninger forvaltningerne i mellem	1.500	3.500	0	0	0	5.000
I alt	1.500	3.500	0	0	0	5.000
Personaleforhold:						
Personale Caféer	0	0	1.400	0	0	1.400
I alt	0	0	1.400	0	0	1.400
Samlet alle forslag	20.620	15.425	8.100	8.030	8.050	60.225

Beskrivelse af de enkelte forslag

Ledelsesspænd og ledelsesunderstøttelse - 14,0 mio. kr.

Primære effektiviseringstilgang: Benchmarking

Beskrivelse: Der skal ske en tilpasning af ledelsesspændet og ledelsesunderstøttelsen. Der er store forskelle både forvaltningerne imellem og internt i forvaltningerne i forhold til ledelses-spændet (antal medarbejdere per leder). Nogle steder er der rigtig gode grunde til det konkrete ledelsesspænd, mens der andre steder kan effektiviseres ved at have et større ledelsesspænd og dermed færre ledere. I samme omgang er der kigget på ledelsesunderstøttelsen af de enkelte ledere i form af sekretærbistand, personlige assistenter (PA'er) og ledelseskonsulenter. Noget af det, der vil være fokus på, er den direkte ledelse af medarbejdere, selvledelse og medledelse.

Økonomiområdet - 5,6 mio. kr.

Primære effektiviseringstilgang: Automatisering og kan-/skal-opgaver

Beskrivelse: Der indlægges en reduktion på området med udgangspunkt i udarbejdelse af fælles standarder, og muligheden for implementering af digitalisering og automatisering af området. På den korte bane vil det betyde reduktioner på området.

Kommunikation - 4,8 mio. kr.

Primære effektiviseringstilgang: Kan-/skal-opgaver

Beskrivelse: Kommunikationsområdet i kommunen indskrænkes, hvor opgaver kan reduceres. Det betyder, at der reduceres i mængden af kommunikation både internt i kommunen og den eksterne kommunikation og information til borgere og virksomheder i kommunen.

MED-systemet - 1,4 mio. kr.

Primære effektiviseringstilgang: Optimere arbejdsgange

Beskrivelse: MED-aftalen i Odense Kommune er med til at skabe gennemsigtighed og et bedre ejerskab af beslutninger vedrørende personale- og arbejdsforhold, samarbejde og arbejdsmiljø. MED-organiseringen er desuden med til at sikre medarbejderinddragelse, hvor der i MED-udvalgene sker sparring mellem tillidsvalgte og ledelse om forhold på arbejdspladsen. MED-aftalen er således et godt grundlag, som skal fastholdes. Der skal dog fremadrettet arbejdes med større viden om, hvad der er MED-stof, og hvad der ikke er med henblik på, at mødeomfanget kan reduceres. Derudover skal en del af de drøftelser, som for nuværende ligger i MED-regi i stedet drøftes på

personalemøder. I overensstemmelse med MED-aftalen skal der altid sikres repræsentativitet i udvalgene, men i en række udvalg kan dette ske med et reduceret antal medarbejder- og/eller ledelsesrepræsentanter. Disse ændringer vil kunne ske inden for den eksisterende MED-aftale og træde i kraft i forbindelse med nyvalg til lokaludvalgene i januar 2020. Herudover anbefales det, at Odense Kommunes Hovedudvalg igangsætter en drøftelse af området i sammenhæng med ledelseskommisionens anbefalinger med henblik på et større eftersyn af MED-systemet i Odense Kommune. En større ændring kan nødvendiggøre en genforhandling af MED-aftalen.

HR-området - 7,0 mio. kr.

Primære effektiviseringstilgang: Nytænkning og kan-/skal-opgaver

Beskrivelse: Den understøttende HR-funktion i kommunen strømlines og organiseres på en ny måde, hvorved der sker en optimering og reduktion af HR-området. Ved den nye organisering vil der fortsat være medarbejdere, som sidder centralt i Borgmesterforvaltningen, og medarbejdere, der sidder decentralt i fagforvaltningen, men den nye organisering vil have en mere tværgående tilgang. Dette vil forbedre understøttelse samtidig med, at der skabes et fagligt samarbejde hvor der i højere grad er mulighed for sparring. Herunder vil der være fokus på standardisering, digitalisering og automatiseringen af en række HR-opgaver. I forbindelse med de nye organiseringer vil der desuden ske en tilpasning af en række drifts- og udviklingsopgaver i forhold til at reducere kan-opgaver.

Digitalisering og teknologi - 6,1 mio. kr.

Primære effektiviseringstilgang: Kan-/skal-opgaver og optimere arbejdsgange

Beskrivelse: Den øgede digitalisering betyder, at der er et øget pres på en række ydelser i forhold til support, serviceniveau, forskelligt IT-udstyr mv. Der skal derfor arbejdes mere med standardiseringer og standardløsninger på området. Samtidig skal der ske en prioritering af, hvilke økonomiske ressourcer der ønskes at blive brugt på området, herunder i forhold til serviceniveauet generelt. Der skal løbende arbejdes på at øge selvbetjeningsløsninger i forhold til at kunne reducere supportfunktionen. Det betyder, at området fremadrettet vil have en anden styring, hvor der kommer mindre af noget, og hvor der sker en skarp prioritering af opgaverne.

Særligt fagforvaltninger - 4,8 mio. kr.

Primære effektiviseringstilgang: Optimere arbejdsgange og automatisering

Beskrivelse:

Børn- og Ungeforvaltningen - Der skal etableres administrative fællesskaber på skoleområdet, samtidig skal der fortsat være fokus på mulighederne for optimering i de administrative fællesskaber, der allerede er etableret på dagtilbudsområdet. Derudover skal en række af de administrative funktioner, der i dag er placeret i decentrale sekretariater i fagafdelingerne, centraliseres.

By- og Kulturförvaltningen - Der skal optimeres på øvrige administrative funktioners opgaveløsning ved at samle opgaver, hvor der er overlap i opgaveløsningen, eller hvor der kan skabes en bedre synergi. Det vil give mulighed for reduktioner, men vil også enkelte steder betyde længere sagsbehandlingstider for at kunne realisere det fulde beløb.

Det politiske og administrative styringsunivers - 3,0 mio. kr.

Primære effektiviseringstilgang: Optimere arbejdsgange og kan-/skal-opgaver

Beskrivelse: Det politiske og administrative styringsunivers skal forenkles med det formål at være mindre ressourcekrævende. Styringsuniverset har taget udgangspunkt i formuleringen af en politik, som er blevet omsat til en strategi og efterfølgende til en handleplan. Styringsuniverset anbefales erstattet af et mere simpelt univers, hvor de politiske handlemuligheder fastholdes, men hvor den administrative understøttelse slankes. Dette gøres ved at drive udviklingen af kommunen igennem Odenses effektstyringsunivers, hvor bystrategien danner den overordnede ramme for effektstyringen gennem Odense og udvalgsrådene, og effektledelsesdisciplinen sørger for implementering af de politiske fokusområder, så der skabes konkrete effekter for Odenses borgere og virksomheder.

§ 17, stk. 4-udvalg og Grønne Råd - 1,4 mio. kr.

Primære effektiviseringstilgang: Optimere arbejdsgange og kan/skal opgaver

Beskrivelse: § 17, stk. 4-udvalgene (Nytækningsudvalget, Verdensmål Udvalget, Udvalget for borgerinddragelse og Sundhedsudvalget) og Det Grønne Råd er forskelligartet og har arbejdet med kortsigtede og langsigtede arbejdsopgaver og fokusområder. Arbejdsformen har dog vist sig at være administrativ tung med et stort administrativt ressourcetræk. Konstellationen med § 17, stk. 4-udvalg samt rådet har været god i forhold til at sætte fokus på områderne i en kortere periode, men det foreslås, at opgaverne fremadrettet bliver varetaget i normalorganisationen, hvor det også er muligt at sætte politisk fokus på vigtige emner. Det foreslås derfor, at Nytækningsudvalget, Verdensmål Udvalget, Udvalget for borgerinddragelse og Det Grønne Råd ophører i overensstemmelse med de nuværende tidsplaner. Sundhedsudvalget fortsætter for nuværende, men drøftelse af organiseringen af det politiske og administrative genoptages, når lovgivningen om det nære sundhedsvæsen kendes. Sekretariatsunderstøttelsen reduceres ud fra kan-/skal-opgaver og integreres i normalorganisationen.

De tværgående stabe - 4,9 mio. kr.

Primære effektiviseringstilgang: Optimere arbejdsgange

Beskrivelse: De tværgående stabe - Bæredygtighedssekretariatet, Center for Civilsamfund og Sundhedssekretariatet har hidtil leveret et godt arbejde, men det vurderes samtidig, at områderne kan administreres for mindre, hvis det i stedet sker i normalorganisationen. Opgaverne integreres i normalorganisationen, hvorefter stabene nedlægges.

Konkret skal Sundhedssekretariatet integreres i Ældre- og Handicapforvaltningen og reduceres. En udfasning af Center for Civilsamfund vil betyde, at koordineringen af frivillighedsområdet i Odense Kommune skal ske i forvaltningernes normalorganisation. I forhold til udfasningen af Bæredygtighedssekretariatet vil det betyde, at koordineringen og dokumentationen af bæredygtighedsindsatsen skal ske i forvaltningernes normalorganisation, herunder understøttelse af Odense Bæredygtighedsråd og Fairtrade By Odense.

Kontaktcenter - 0,9 mio. kr.

Primære effektiviseringstilgang: Kan-/skal-opgaver og optimere arbejdsgange

Beskrivelse: Der indlægges en reduktion på Kontaktcentret, som findes ved at reducere åbningstiden. Det vil være op til Beskæftigelses- og Socialudvalget i budgetbidraget at udarbejde en ny model for åbningstider, som tilgodeser borgerne/brugerne mest muligt samtidig med, at der delvist omlægges til en billigere kanal (eks. Selvbetjeningsløsninger og Odense Kommunes hjemmeside).

Samlinger og opgaveflytninger forvaltningerne imellem - 5,0 mio. kr.

Primære effektiviseringstilgang: Optimere arbejdsgange

Beskrivelse: Der skal ske en samling og flytning af en række opgaver mellem Borgmesterforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen, således at der fremadrettet vil være en mere énstrengt organisering. Det vil optimere opgaveløsningen på en række administrative områder. Fordelingen af reduktionen er 1,5 mio. kr. til Økonomiudvalget og 3,5 mio. kr. til By- og Kulturudvalget.

De to forvaltninger skal i fællesskab udarbejde et konkret forslag til samlinger og opgaveflytninger, som skal indgå i deres respektive budgetbidrag.

Personale Caféer - 1,4 mio. kr.

Primære effektiviseringstilgang: Kan-/skal-opgaver

Beskrivelse: Personaleomkostningerne i caféerne reduceres. Det sker ved at reducere frokosttilbuddet og ved, at mødeforplejningen i højere grad produceres i Byens Køkken som frost. Det er primært de administrativt ansatte, som benytter personale Caféerne.

Ledelses- og incitamentsmodel

Den samlede omprioritering af 200 mio. kr. til velfærd vil have konsekvenser for den kommunale organisation, herunder for organiseringen i flere forvaltninger. Det er derfor direktør-gruppens anbefaling, at der udarbejdes et serviceeftersyn af de eksisterende ledelses- og incitamentsstrukturer i Odense Kommune. Dette serviceeftersyn skal efterfølgende danne baggrund for en samlet ledelses- og incitamentsmodel.

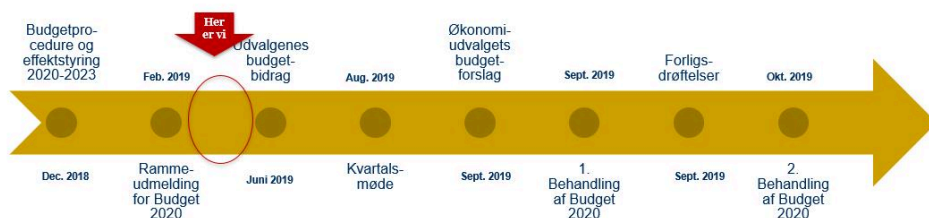
Odense Kommune har en lang række dygtige og engagerede ledere, der hver dag arbejder for at skabe effekt for borgerne og virksomhederne. Direktørgruppen ønsker at sikre, at kommunens ledere også i fremtiden er dygtige, motiverede og har de bedste muligheder for at levere effekt sammen med kommunens mange medarbejdere.

Direktørgruppen anbefaler, at der udarbejdes et samlet udspil, der kan vedtages i forbindelse med Budget 2020.

Den videre proces

I nedenstående figur er illustreret, hvor vi er i budgetprocessen. Efter godkendelse af administrationsreduktionerne på 60,2 mio. kr. skal udvalgene i deres budgetbidrag konkretisere forslagene yderligere. I forbindelse hermed skal Økonomiudvalget og By- og Kulturudvalget i fællesskab, som en del af deres budgetbidrag, udarbejde et forslag til samlinger og opgave-flytninger med henblik på at få en mere énstrengt organisering på en række administrative opgaver.

De konkrete reduktioner på 60,2 mio. kr. bliver først endeligt vedtaget i forbindelse med 2. behandling af Budget 2020. I løbet af 2020 vil implementeringen gradvist finde sted i takt med, at opsigelsesvarsler udløber mv.

Økonomi

Samlet overblik over omprioriteringer i 2022 og frem

1.000 kr.	Økonomi- udvalget	By- og Kultur- udvalget	Ældre- og Handicap- udvalget	Beskæfti- gelses- og Social- udvalget	Børn- og Unge- udvalget	I alt
<i>Omprioriteringer til velfærd på 200 mio. kr.:</i>						
Administrationsreduktioner	20.620	15.425	8.100	8.030	8.050	60.225
Øvrige reduktioner	47.600	57.500	7.800	21.000	6.100	140.000
<i>I alt</i>	<i>68.220</i>	<i>72.925</i>	<i>15.900</i>	<i>29.030</i>	<i>14.150</i>	<i>200.225</i>
Effektiviseringsstrategi på 0,5 pct.	2.747	6.270	11.081	3.664	14.938	38.700
Samlet	70.967	79.195	26.981	32.694	29.088	238.925

Note: Tabellen viser reduktionerne fra 2022 og frem. Det skyldes, at reduktionerne i de to første år ved Øvrige reduktioner på 140 mio. kr. har en anden profil ved Økonomiudvalget og Beskæftigelses- og Socialudvalget.

Sagen skaber et økonomisk råderum på 30 mio. kr. i 2020 og 60 mio. kr. i 2021 og frem, som kan prioriteres senere i budgetprocessen.

Punkt 4: Generel fattigdomsgrænse med særlig fokus på børn

00.01.00-P05-12-19

Resume

Byrådet behandlede på mødet den 23/1 2019 følgende forslag fra byrådsgruppe B:

"Radikale Venstre foreslår, at der indføres en børnefattigdomsgrænse i Odense. Danmark havde en fattigdomsgrænse i perioden 2013-2015.

Danmarks Statistik har i 2018 beskrevet tre nye fattigdomsindikatorer, som er blevet til på foranledning af Danmarks indsats i forhold til FN's Verdensmål. Odense er i Danmark blandt de ti kommuner, der har den største andel af fattige børn.

Radikale Venstre indstiller, at Odense Byråd beslutter:

- at der indføres en børnefattigdomsgrænse (som er defineret af de tre fattigdomsindikatorer fra Danmarks Statistik)
- at antallet af børn, der lever i familier under fattigdomsgrænsen, hvert år opgøres.
- at der hvert år tages stilling til, hvilke konsekvenser opgørelsen skal afføde."

Byrådet besluttede at oversende sagen til behandling i Økonomiudvalget den 24/4 2019 med følgende beslutning:

"Borgmesterforvaltningen bedes således udarbejde en sag, der belyser alle relevante aspekter af forslaget og kommer med anbefalinger til praktisk håndtering af forslaget. I sagen bedes det belyst, om der kan opereres med en generel fattigdomsgrænse, der har særlig fokus på børns fattigdom.

Sagens videre behandling herefter følger de almindelige kompetencefordelingsregler i styrelsesvedtægten og udvalgenes kompetencefordelingsplan."

Byrådsgruppe C og V fremsatte i den forbindelse følgende ændringsforslag:

"Gruppe C og V fremsætter følgende ændringsforslag:

A. Der laves en opgørelse, der viser, hvor mange børn der falder inden for lavindkomstgruppen i Odense.

B. Der anvendes en absolut definition til beregning (f.eks. halvdelen af medianindkomsten i år 2018 reguleret efterfølgende for forbrugerpriser) og set henover en 30-årig periode.

Gruppe C og V's forslag vil indgå i den sag, der forelægges for Økonomiudvalget."

Økonomiudvalget drøftede spørgsmålet om en fattigdomsgrænse første gang på mødet den 24/4 2019. I denne sag belyses forslaget yderligere, og der er udarbejdet en række supplerende opgørelser vedrørende de borgere i Odense, der efter Danmarks Statistiks mål kan betegnes som relativt fattige.

Såfremt Økonomiudvalget ønsker et politisk mål gående på en generel fattigdomsgrænse med særligt fokus på børn, anbefaler Borgmesterforvaltningen, at ønsket håndteres inden for effektuniverset. Dette indebærer, at et politisk udvalg optager en generel fattigdomsgrænse, der har særligt fokus på børn, som effektmål. Disse monitoreres og afrapporteres 3 gange årligt.

Hvis der ønskes et politisk mål gående på en generel fattigdomsgrænse med særligt fokus på børn, anbefaler Borgmesterforvaltningen endvidere, at indikatoren baseres på Danmarks Statistiks mål for relativ fattigdom.

EFFEKT

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene i denne sag.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget drøfter:

1. Om der ønskes et politisk mål gående på en generel fattigdomsgrænse med særligt fokus på børn.
2. Borgmesterforvaltningens anbefaling om, at ønsket i så fald håndteres inden for Odense Kommunes effektunivers, og om målet skal indgå i effektmål under Økonomiudvalget, Børn- og Ungeudvalget eller Beskæftigelses- og Socialudvalget.
3. Borgmesterforvaltningens anbefaling om, at opgørelser vedrørende en generel fattigdomsgrænse med særligt fokus på børn følger Danmarks Statistiks definition af relativ fattigdom.

Beslutning

Drøftet.

Sagsfremstilling

Borgmesterforvaltningen er blevet bedt om at belyse, om der kan opereres med en generel fattigdomsgrænse, der har særligt fokus på børn. Herved forstås en fattigdomsgrænse, som gør det muligt både at lave opgørelser over hvor mange borgere i Odense generelt, der lever under en denne fattigdomsgrænse, og opgørelser over hvor mange af disse, der er børn.

Praktisk håndtering

I Odense Kommune indebærer effektstyring, at politikerne beslutter en række fokuserede effektmål, som danner udgangspunkt for de politiske beslutninger, og som løbende monitoreres. Det være sig i form af byrådets Odensemål og fagudvalgenes effektmål.

Hvis Økonomiudvalget ønsker et politisk mål gående på en generel fattigdomsgrænse med særligt fokus på børn, anbefaler Borgmesterforvaltningen, at ønsket håndteres i regi af effektuniverset. I praksis betyder dette, at målet placeres ind som effektmål under enten Økonomiudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget eller Børn- og Ungeudvalget. Herefter vil der som led i Odense Kommunes effektstyring løbende blive fulgt op på målet med henblik på eventuel yderligere handling.

Fattigdomsbegrebet

I 2012 nedsatte den daværende regering et ekspertudvalg om fattigdom, som fik til opgave at belyse forskellige metoder til at opgøre fattigdom og udarbejde forslag til en mulig dansk fattigdomsgrænse. Ekspertudvalget afgav deres rapport i 2013.

Af denne rapport fremgår, at

"Fattigdom kan efter udvalgets vurdering ikke defineres objektivt eller entydigt, men er knyttet til subjektive eller politiske opfattelser af, hvad det vil sige at være fattig. Fattigdom skal ses i en samfundsmæssig sammenhæng i forhold til et lands udvikling og befolkningens generelle levevilkår og muligheder for at ændre på sin livssituation."

Ekspertudvalget fremhæver således, at fattigdom er et normativt begreb, og at der ikke findes en entydig eller objektiv måde til at måle fattigdom. Dette afspejler både problemets kompleksitet, men også, at forståelsen af fattigdom afhænger af den samfundsmæssige kontekst.

Når man taler om fattigdom, skelnes der typisk mellem absolut og relativ fattigdom. Absolut fattigdom defineres ud fra grundlæggende krav til livets opretholdelse – dvs. muligheden for at dække basale behov såsom bolig, rent drikkevand og mad. Ekspertudvalget peger på, at en absolut fattigdomsgrænse er særlig relevant i lavindkomstlande, hvor adgang til basale livsfornødenheder langt fra er en selvfølge. I velstående lande som Danmark kan en relativ fattigdomsgrænse knyttet til mulighederne for deltagelse i samfundslivet være mere relevant.

I en relativ forståelse af fattigdom er udgangspunktet, at der fastsættes en kritisk indkomstgrænse, og personer med en indkomst lavere end denne grænse karakteriseres som økonomisk fattige. Over tid ligger det netop i den relative definition, at indkomsterne skal ses i forhold til det gennemsnitlige eller normale opgjort ved medianindkomsten.

Danmarks Statistiks mål for relativ fattigdom

Danmark har ikke en officiel fattigdomsgrænse. Som en del af Danmarks indsats i forhold til de 17 verdensmål, der er vedtaget af FN's generalforsamling, har Danmarks Statistik dog udarbejdet et nyt mål for relativ fattigdom. Målet tager udgangspunkt i ekspertudvalgets anbefalinger og skal ikke tolkes som et egentligt fattigdomsmål, der objektivt viser antallet af fattige personer i Danmark, men som en indikator på udviklingen i relativ fattigdom.

Fattigdom betragtes her relativt i forhold til normen i samfundet. Det vil sige, at man er relativt fattig, hvis man er langt fra at have de samme økonomiske muligheder og levevilkår som de fleste andre i befolkningen. Normen defineres som medianindkomsten. Medianindkomsten er det beløb, hvor halvdelen af befolkningen har en lavere indkomst og halvdelen en højere indkomst. I modsætning til gennemsnitsindkomst påvirkes medianindkomsten således ikke af størrelsen på de højeste og laveste indkomster. Udviklingen i medianindkomsten i Danmark samt gennemsnitsindkomsten for de borgere i Odense, der ifølge Danmarks Statistiks mål er relativt fattige, fremgår af bilaget *Relativt fattige borgere i Odense*.

Ifølge Danmarks Statistiks mål er man som udgangspunkt relativt økonomisk fattig, hvis man har en indkomst, der udgør under 50% af medianindkomsten. Fattigdomsgrænsen er baseret på medianindkomsten for hele landet. Fattigdomsgrænsen er derfor den samme, uanset hvilken kommune man opgør antallet af relativt fattige for. Ligeledes er det uden betydning for fattigdomsgrænsen, om for eksempel meget velhavende personer flytter fra en kommune til en anden.

Målet er baseret på familiens disponible indkomst, der er det beløb, familien har til boligudgifter, forbrug eller opsparing, når skatter og renter er betalt. Indkomsten er korrigeret for familiens størrelse og sammensætning, så det er muligt at sammenligne indkomsten uanset alder og familieforhold (ækvivaleret indkomst).

Selvom man måtte have en indkomst, der udgør under 50% af medianindkomsten, er der særligt tre grupper af personer, der ikke tælles som relativt fattige. Det drejer sig om:

- Personer med en nettoformue (eksklusive pension), der overstiger fattigdomsgrænsen.
- Personer i familier, hvor hovedforsørgeren er studerende.
- Unge, der er flyttet hjemmefra i løbet af året, og som ikke kommer fra en relativt fattig familie.

Personer med nettoformue på over 50% af den årlige medianindkomst betragtes ikke som fattige, da de vurderes at kunne opretholde en rimelig levestandard i kraft af deres formue. Nettoformuen er den samlede formue eksklusive pension, men inklusive værdien af bil og bolig fratrasket den samlede gæld. Pensionsformuen medregnes ikke, idet pensioner normalt ikke bare kan hæves før den fastsatte pensionsalder, og hvis det sker, skal 60% af beløbet betales i afgift. Herudover betyder modregning i folkepensionen, når pensionerne udbetales, at den reelle værdi af pensionerne bliver lavere.

Personer i familier, hvor hovedforsørgeren er studerende, bliver ikke betegnet som relativt fattige, selvom de opfylder ovenstående betingelser. Dette valg har Danmarks Statistik blandt andet truffet, fordi studerende generelt betragtes som en ressourcestærk gruppe, der oftest selv har valgt at leve med en lav indkomst i en afgrænset periode. Dertil kommer adgangen til billigere studieboliger og relativt billige SU-lån. I forhold til lærlinge oplyser Danmarks Statistik, at omkring 20% af disse klassificeres som studerende. Hovedparten klassificeres dog som lønmodtagere, og tæller således som relativt fattige, hvis de falder under fattigdomsgrænsen. I alt er 19% af de relativt fattige voksne i Odense lønmodtagere. Det er ikke muligt for Borgmesterforvaltningen at opgøre, hvor mange heraf der er lærlinge, da dette kræver adgang til et register, der aktuelt ikke indgår i Odense Kommunes forskeradgang.

Unge, som er flyttet hjemmefra i løbet af året, betragtes heller ikke som relativt fattige, såfremt mindst én af deres forældre er over fattigdomsgrænserne vedrørende indkomst og formue. Årsagen hertil er, at de har boet hjemme en del af perioden og dermed ikke har været fattige hele året. Unge under fattigdomsgrænsen, som tilhørte familier, hvor forældrene også er fattige, vil dog fortsat blive betegnet som fattige.

I forhold til anbefalingerne fra ekspertudvalget har Danmarks Statistik valgt at reducere den periode, hvor en person skal have været under fattigdomsgrænsen, fra tre til et enkelt år. Danmarks Statistik vurderer et år til at være tilstrækkelig varighed til, at personer har været økonomisk udsatte i perioden, idet der både er tale om lav indkomst og lav formue ved indgangen til året. Valget er truffet særligt med henblik på at have en så aktuel indikator som muligt, så der går kortere tid, før den fulde effekt af politiske tiltag eller økonomiske kriser kan aflæses på fattigdomsindikatoren. Med et 3-årigt mål vil yderligere ét års venten på data medføre, at der skal gå i alt fire år, fra en begivenhed er indtruffet, til den fulde effekt kan ses på fattigdomsindikatoren.

Jo længere tid man har været under fattigdomsgrænsen, jo mere alvorlig må den økonomiske situation siges at være. Danmarks Statistik forventer derfor også, at der på sigt laves indikatorer for relativ fattigdom flere år i træk.

Særlige opmærksomhedspunkter ved Danmarks Statistiks mål for relativ fattigdom

Danmarks Statistik medregner ikke studerende, fordi studerende generelt betragtes som en ressourcestærk gruppe, der selv har valgt at leve med en lav indkomst for en periode. Det samme kan imidlertid gælde andre personer, som alligevel tælles som relativt fattige. Et eksempel herpå kunne være iværksættere/selvstændige. Danmarks Statistik oplyser, at man her har valgt blot at følge ekspertudvalget og altså inkludere selvstændige med en formue og indkomst under fattigdomsgrænsen, og bemærker generelt, at der er tale om en indikator og ikke en præcis optælling af antallet af relativt fattige. I Odense udgør selvstændige 5% af de voksne, der karakteriseres som relativt fattige.

Endvidere skal man være opmærksom på, at Danmarks Statistiks opgørelse af relativ fattigdom bygger på data fra indkomstregistret. Ikke alle former for indkomst indgår i dette register. Det gælder for eksempel indkomst fra sort arbejde, deleøkonomi og økonomisk støtte fra familiemedlemmer. Det betyder, at nogle af de personer, der her betegnes som relativt fattige, måske lever af sorte indkomster eller bliver forsørget af deres familier. På den anden side kan der også være personer over fattigdomsgrænsen, der reelt er relativt fattige, fordi de har så store udgifter til eksempelvis tandlæge eller andre behandlinger, som ikke er dækket af sygeforsikringen, at de har behov for en højere indkomst end andre.

Endelig skal man være opmærksom på, at ændring i, om en person er relativt fattig, både kan skyldes en ændring i den pågældende persons indkomst eller ændring i medianindkomsten. For eksempel kan medianindkomsten falde som følge af en økonomisk krise. Dette kan medføre, at fattigdomsgrænsen og dermed antallet af relativt fattige falder, selvom det ikke er oplagt, at dette kan tolkes som en reduktion af sociale problemer eller mindre fattigdom.

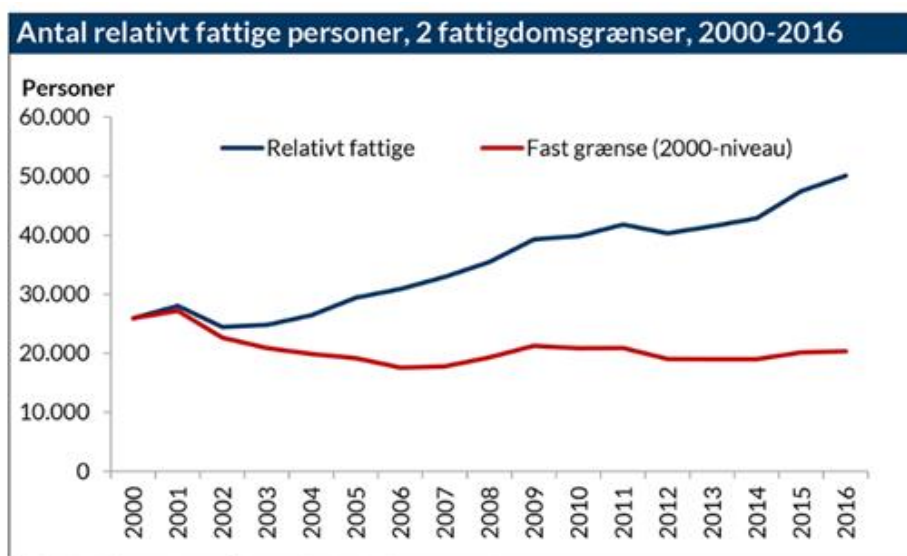
Omvendt kan en stigning i medianindkomsten betyde, at flere tæller som relativt fattige, også selvom disse personers absolutte indkomst måtte være steget i samme periode.

En fast fattigdomsgrænse

I stedet for et relativt fattigdomsmål, hvor fattigdomsgræsen løbende ændrer sig i takt med udviklingen i den generelle levestandard målt ved medianindkomsten, kan man som foreslået af Gruppe C og V måle fattigdom ud fra en fast indkomstgrænse, der korrigeres for udviklingen i forbrugerpriser. Selvom der muligvis har været en generel vækst i de generelle forbrugsmuligheder i det omgivende samfund, betragtes en person med denne tilgang ikke som værende fattigere end tidligere, hvis pågældendes forbrugsmuligheder er uændret.

CEPOS har beregnet, hvad konsekvenserne ville være af at have en fast fattigdomsgrænse i forhold til den relative fattigdomsgrænse, der tidligere var officiel fattigdomsgrænse i Danmark, og som ligner Danmarks Statistiks relative fattigdomsmål.

Målt ved den tidligere officielle fattigdomsgrænse voksede antallet af relativt fattige med 93% fra 2000 til 2016. Havde man i stedet fastholdt fattigdomsgrænsen på niveauet for 2000 og alene justeret for prisudvikling (dvs. uændret købekraft), ville antallet i fattigdomsgruppen derimod være faldet med 22%. Forskellen skyldes således, at det relative mål tager højde for, at der generelt har været vækst i realindkomsten i samfundet, mens det faste mål fokuserer på den enkeltes forbrugsmuligheder.

Kilde: CEPOS-beregninger på Danmarks Statistiks personregistre

CEPOS argumenterer således for, at ulempen ved en relativ fattigdomsdefinition er, at den ikke forholder sig til, hvilke varer (husleje, mad mv.) det er nødvendigt at have råd til for ikke at være økonomisk fattig. Omvendt bemærker Danmarks Statistik, at den relative fattigdomsgrænse svarer godt overens med udgiftsniveauerne i de minimumsbudgetter, Rockwoolfonden har lavet for forskellige familietyper i publikationen *Minimumsbudget for forbrugsudgifter*.

Månedlig disponibel indkomst efter familietype. SDG vs. Minimumsbudget. 2015/2016

voksne	I børn under 15 år	SDG grænse - relativ fattigdom	Rockwoolfondens Minimumsbudget
Antal	Antal	Kr./måned	Kr. / måned
1	0	9.772	9.862
1	1	12.703	11.948
1	2	15.635	15.474
2	0	14.658	15.040
2	1	17.589	16.955
2	2	20.521	20.359
2	3	23.452	23.222

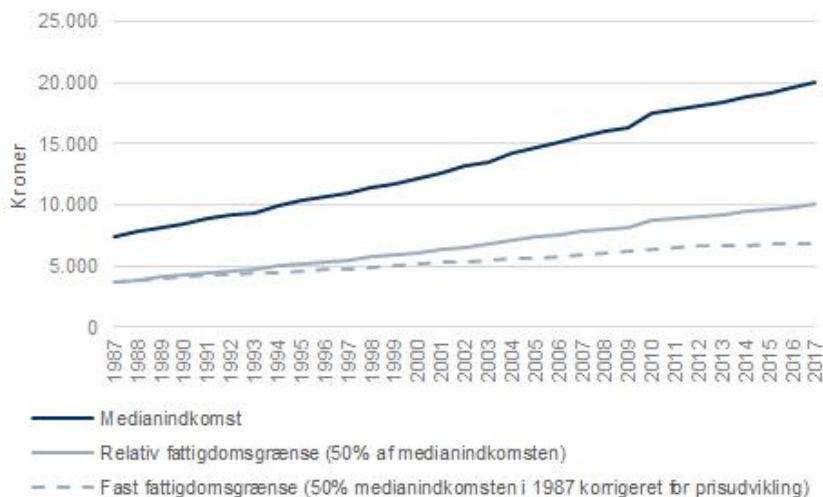
Kilde: Danmarks Statistik

Nedenstående figur viser udviklingen i medianindkomsten de sidste 30 år. I 1987 udgjorde medianindkomsten 7.421 kr. om måneden. Opgjort i 2017-priser svarer dette til 13.712 kr. Imidlertid er det generelle indkomstniveau vokset mere end priserne i denne periode, og medianindkomsten udgjorde i 2017 således 20.026 kr.

Efter et relativt fattigdomsmål er fattigdomsgrænsen i 2017 på 10.013 kr. Anvendes i stedet en fast fattigdomsgrænse med udgangspunkt i medianindkomsten i 1987 korregeret for prisudvikling, er fattigdomsgrænsen i 2017 på 6.856 kr.

Det er ikke muligt at opgøre, hvor mange personer der i løbet af denne periode ville falde under de to fattigdomsgrænser, da data om blandt andet formue kun er tilgængelige for 2015-2017.

Udvikling i medianindkomst, relativ og fast fattigdomsgrænse 1987-2017

Kilde: Danmarks Statistik (IFOR22, PRIS8) og egne beregninger.

Anbefaling

Ovenstående viser tydeligt, at det har betydning for opgørelsen af antallet i en fattigdomsgruppe, om der anvendes et relativt eller et absolut mål. Fattigdom er et normativt begreb, som ikke kan defineres objektivt eller entydigt. Derfor er det i høj grad et politisk spørgsmål, både om Odense Kommune skal have et mål vedrørende fattigdom, og om fattigdom i så fald skal opgøres relativt eller absolut.

Borgmesterforvaltningen anbefaler generelt, at Odense Kommune - hvor det er muligt - anvender samme opgørelsesmetoder som Danmarks Statistik for at sikre gennemsigtighed om opgørelsesmetoder og sammenlignelighed til andres opgørelser. På denne baggrund er det Borgmesterforvaltningens faglige anbefaling, at et eventuelt fattigdomsmål i Odense Kommune baseres på Danmarks Statistiks mål for relativ fattigdom. Danmarks Statistiks mål er veldefineret og baseret på data af høj kvalitet, og ved at anvende Danmarks Statistiks mål er det muligt at sammenligne Odense med andre kommuner og med Danmarks overordnede opfølgning på FN's verdensmål om fattigdom. Anvendelse af Danmarks Statistiks mål vurderes at være den administrativt mindst ressourcekrævende løsning. Dels fordi grundlæggende databearbejdning og beregninger dermed ikke skal laves fra bunden, og dels fordi målet kan opgøres med Odense Kommunes nuværende adgang til data fra Danmarks Statistik og dermed ikke kræver, at der skal ansøges om adgang til yderligere registre.

Danmarks Statistik opgør ikke målet på kommuneniveau. Borgmesterforvaltningen har dog mulighed for at lave opgørelser på kommuneniveau gennem Danmarks Statistiks forskerordning. Ud over opgørelser over antallet af borgere i Odense, der er relativt fattige målt i forhold til Danmarks Statistiks fattigdomsgrænse for Danmark, har Borgmesterforvaltningen også mulighed for at lave mere detaljerede opgørelser om antallet af børn, der lever i relativt fattige familier, samt mulighed for at udarbejde yderligere analyser vedrørende fattigdomsgruppen med henblik på nærmere belysning af problemstillingen. Det kunne f.eks. være opgørelser vedrørende fattigdomsgruppens arbejdsmarkedstilknnytning og udviklingen i fattigdomsgruppens indkomst. Data fra Danmarks Statistik er anonymiserede og alene beregnet til statistisk brug. Det vil således ikke være muligt at identificere konkrete personer på baggrund af disse data.

Relativt fattige i Odense

Opgjort efter Danmarks Statistiks mål var der i 2017 11.893 relativt fattige borgere i Odense Kommune. Heraf var 3.025 børn i relativt fattige familier.

I bilaget *Relativt fattige borgere i Odense* er det opgjort, hvordan gruppen af relativt fattige fordeler sig på køn, alder, familiestørrelse og socioøkonomisk status. Endvidere er det opgjort, hvor mange af de personer, der i 2015 var relativt fattige, som stadig var relativt fattige i 2017. Endelig er det opgjort, hvordan indkomstudviklingen har været for de personer, der indgår i fattigdomsgruppen.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Relativt fattige borgere i Odense

Punkt 5: Udviklingsplan for Nørrebro & City Campus

01.02.00-G01-2-18

Resume

Sagen blev udsat på økonomiudvalgs mødet den 24/4 2019 på grund af tidsnød. Dagsordeteksten er justeret, så sagen nu er åben.

Udviklingsplanen for Nørrebro og City Campus har til formål at kvalificere og udnytte de bystrategiske potentialer, der findes imellem by og havn og i tæt relation særligt til letbanen og Odense Banegård Center, samt at bidrage til øget ejerskab til udviklingen blandt grundejere, borgere og andre aktører.

Udviklingsplanen sætter med vision, principper og løsningsforslag en tydelig retning for områdets fremtidige udvikling og kommende lokalplaner for konkrete ejendomme og projekter.

Der er i 2018/2019 gennemført en række dialogmøder med områdets grundejere.

Udviklingsplanen blev den 21/11 2018 og den 27/11 2018 præsenteret og drøftet i henholdsvis Økonomiudvalget og By- og Kulturudvalget.

I januar 2019 blev der afholdt et borgermøde med fokus på områdets historie - blandt andet omkring det gamle Nørrebro - som grundlag for udvikling af en ny, stærk identitet for området.

Økonomiudvalget har nu mulighed for at drøfte udviklingsplanens indhold, hvorefter planen færdiggøres med henblik på beslutning i By- og Kulturudvalget, Økonomiudvalget og byrådet i juni 2019.

Udviklingsplanens indhold, input fra grundejere og borgere samt forslag til strategiske indsatser, der kan fremme udviklingen af området vil kort blive gennemgået på Økonomiudvalgets møde.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget drøfter udviklingsplanens indhold med vision, principper og løsningsforslag, jf. bilag og oplæg på mødet, og med henblik på klargøring af udviklingsplanen til politisk vedtagelse.

Beslutning

Drøftet.

Sagsfremstilling

Nørrebro og City Campus

Området mellem byen og havnen har stor betydning for den strategiske udvikling af Odense fra stor dansk by til dansk storby. Her er der et reelt potentiale for at udvide bymidten og tilføre nye bymæssige funktioner og oplevelser til Odense. Samtidig giver den unikke adgang til både national, regional og lokal kollektiv trafik et helt særligt potentiale for placering af bynært erhverv og let tilgængelige arbejdspladser.

City Campus betegner den vestlige del af området omkring den grønne kile, som er den rekreative forbindelse mellem bymidten, Byens Bro, havnen og Åløkkeskoven. De store uddannelsesinstitutioner betyder, at der allerede er liv i området i dagtimerne. Sammen med de kommende ungdoms- og kollegieboliger er der skabt grundlag for et grønt, åbent og levende campusområde.

Nørrebro betegner den østlige del af området omkring Thomas B. Thriges Gade, hvor det oprindelige Nørrebro lå. Gaden skal også i fremtiden lede trafik mellem byen og havnen, dog i mindre omfang end tidligere. Det giver mulighed for igen at omdanne gaden til en attraktiv og levende bygade med karrébyggeri, åbne facader og nye funktioner, der også kan binde Nørrebro sammen med Skibhuskvarteret.

Lerchesgade er helt central i området midt mellem City Campus og Nørrebro. En direkte og urban forbindelse mellem by og havn. Lerchesgade kan udvikles som en sivegade, hvor bløde trafikanter prioriteres, og blive et vigtigt byrum med gode muligheder for ophold.

Udviklingsplanen er et redskab til at sikre områdets væsentligste træk og potentialer samt at skabe dialog med grundejerne og dermed håndtere investeringerne i området, så de bidrager til udviklingen af et velfungerede og helstøbt område med bymæssige kvaliteter til gavn for både virksomheder, beboere, brugere og besøgende.

Udviklingsplanens indhold

Den overordnede vision for Nørrebro og City Campus er at udvikle en levende bydel med blandede funktioner i tæt sammenhæng med særligt bymidten, havnen og Skibhuskvarteret samt Odense Banegård Center som centralt trafikknudepunkt.

Udviklingsplanen rummer forslag til vision, principper og løsningsforslag for områdets udvikling som helhed og for specifikke delområder. Blandt de væsentlige principper er at styrke forbindelserne gennem området; Lerchesgade, den grønne kile og Thomas B. Thriges Gade, at skabe en bydel med en god blanding af boliger, erhverv og offentlig og privat service, at fastlægge en generel bygningshøjde på 4-6 etager og at sikre varieret arkitektur og oplevelsesrige stueetager mod offentlige gader og byrum.

Målet er at udvide bymidten med en ny bydel mellem by og havn, som er god at bo, arbejde og færdes i - også for de bløde trafikanter; et nyt Nørrebro og et styrket City Campus.

Forslag til udviklingsplanen er vedhæftet sagen.

Dialog med grundejere og borgere

Der er desuden vedhæftet et bilag med overordnet opsamling fra dialog med grundejere og fra borgermødet den 19/1 2019.

Udviklingsplanens status

Udviklingsplanen sætter retning for den konkrete fysiske planlægning i form af fremtidige lokalplaner over en lang tidshorisont - herunder den videre dialog med grundejerne og det videre samarbejde mellem Borgmesterforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen om at udvikle området.

Udviklingsplanen kan endvidere følges op af særskilte sager vedrørende strategiske kommunale indsatser i området.

Færdiggørelse og beslutning

Udviklingsplanen skal efter drøftelsen færdiggøres med henblik på beslutning i By- og Kulturudvalget, Økonomiudvalget og byrådet i juni 2019.

Realisering af udviklingsplanen

Udviklingsplanens visioner kan primært realiseres af private grundejere og investorer, som med udgangspunkt i planens principper kan udvikle de konkrete byggeprojekter.

Kommunale indsatser/investeringer kan bidrage til at fremme realiseringen af udviklingsplanens vision på kort sigt og vise vejen i forhold til at sikre kvalitetsniveauet i anlæg af gode gader og byrum.

Forslag til strategiske indsatser, der kan fremme udviklingen af området vil blive præsenteret på mødet. Indsatserne vil i givet fald blive fremstillet i særskilte sager til politiske behandling.

Odense Kommune ejer primært de offentlige vejarealer i området og har de seneste år foretaget strategiske investeringer i og omkring udviklingsplanens område for at udvide bymidten, skabe sammenhæng mellem by og havn og udvikle området som en mere attraktiv bydel. I investeringerne omfatter blandt andet Byens Bro, havnebadet, de midlertidige aktiviteter på Byens Ø, trafiksanering på Ejlskovsgade og busholdeplads for regionalbusser nord for OBC.

Herudover foretager Odense Kommune investeringer i forhold til den grønne kile, Langesøstiens forlængelse samt første etape af en aktivitets- og bevægelsespark.

Odense Kommunes og de private grundejeres rolle i realiseringen beskrives i udviklingsplanen.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Bilag 2 - input fra grundejere og borgere_Nørrebro og City Campus

Bilag 1 - Forslag til Udviklingsplan for Nørrebro og City Campus - ØU 15052019.

Punkt 6: Public Affairs-indsats vedr. klimatilpasning

00.00.00-A00-344-19

Resume

I takt med, at klimaet ændrer sig, er der øget risiko for ekstreme vejrphenomener som skybrud og stormflod. Det er derfor nødvendigt at foretage klimatilpasninger, der kan forebygge økonomiske og menneskelige tab.

Odense Kommune har siden 2014 arbejdet aktivt med klimatilpasningsplaner. Men fordi omkostningerne til klimatilpasninger for den enkelte kommune kan være betydelige, er der behov for statslig medfinansiering.

På den baggrund vedtog Odense Byråd på mødet den 22/1 2019, at forvaltningen skulle udarbejde en plan for, hvordan Odense Kommune kan arbejde med politisk interessevaretagelse (public affairs), der både belyser alle relevante handlemuligheder og kommer med anbefalinger til konkrete indsatser.

Sagen er udarbejdet i forlængelse af sagen Finansiering af kystbeskyttelse mod stormflodsopfølgning, som behandles på By- og Kulturudvalgets møde den 21/5 2019.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget drøfter sagen.

Beslutning

Drøftet.

Sagsfremstilling

I takt med, at klimaet ændrer sig, er der øget risiko for ekstreme vejrphenomener som skybrud og stormflod. Det er derfor nødvendigt at foretage klimatilpasninger, der kan forebygge økonomiske og menneskelige tab.

I 2014 vedtog Odense Byråd Odense Kommunes første klimatilpasningsplan. Året efter vedtog byrådet Risikostyringsplanen for Odense Fjord, som er udarbejdet i samarbejde med Kerteminde og Nordfyns Kommuner. Odense Fjord er udpeget af staten som ét af de områder i Danmark, hvor der er særlig risiko for store tab ved oversvømmelser.

Under de nugældende regler er fordelingen af omkostninger, og hvad grundejere, kommunen og de enkelte parter skal bidrage med, ikke forudbestemt. Kystbeskyttelsesloven fastlægger, at det som udgangspunkt er de grundejere, der har direkte nytte af beskyttelsen, som skal betale for den nødvendige kystbeskyttelse. Kystbeskyttelseslovens § 9a, stk. 2, åbner dog op for, at kommunen kan bidrage med medfinansiering, selvom kommunen ikke er grundejer eller opnår nytte af projektet. Med denne hjemmel i kystbeskyttelsesloven kan kommunen altså yde støtte til kystsikring i et ubegrænset omfang. Selvom det ikke fremgår eksplicit af lovgivningen, kan staten på lige fod med kommuner bidrage til finansiering af kystsikring i et ubegrænset omfang, hvilket dog kræver, at der er afsat statslige midler hertil.

Fordi omkostningerne til klimatilpasninger for den enkelte kommune kan være betydelige, er det i høj grad ønskeligt, at staten overtager en del af ansvaret og/eller de økonomiske forpligtelser for særligt udsatte kommuner. Derudover er det nødvendigt, at de fynske kommuner arbejder i fællesskab for at sikre optimale rammer, både for den nationale interessevaretagelse og for prioriteringen af Beredskab Fyns indsats.

På den baggrund vedtog Odense Byråd på mødet den 22/1 2019, at forvaltningen skulle udarbejde en plan for, hvordan Odense Kommune kan arbejde med politisk interessevaretagelse (public affairs), der både belyser alle relevante handlemuligheder og kommer med anbefalinger til konkrete indsatser.

Målet med den samlede public affairs-indsats er i første omgang at skabe opmærksomhed om behovet for statslig medfinansiering af kommunale klimatilpasningsprojekter og ultimativt set få ændret de nuværende regler i forbindelse med enten den årlige aftale om kommunernes økonomiske rammer, finansloven eller en særskilt politisk beslutning.

Der er allerede gennemført en række public affairs-indsatser på området. For eksempel fremsendte 11 borgmestre i maj 2018 en åben erklæring om behovet for statslig støtte til henholdsvis miljø- og fødevareministeren, energi-, forsynings og klimaministeren, forsvarsministeren, Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg, Folketingets Energi-, Forsynings- og Klimaudvalg og Folketingets Forsvarsudvalg. Dette initiativ bakkede Odense Kommune offentligt op om. Klimatilpasning var også temaet for et opfølgende nationalt klima- og miljøtopmøde afholdt i København med deltagelse af blandt andet energi-, forsynings- og klimaminister Lars Christian Lilleholt.

Forvaltningen anbefaler, at en samlet public affairs-indsats vedrørende klimatilpasning indeholder følgende elementer:

- Udarbejdelse af positionspapirer og 1-pagers med de vigtigste fakta og argumenter for statslig medfinansiering af kommunale klimatilpasningsprojekter.
- Henvendelse til øvrige kystnære kommuner med henblik på at forny eller skabe en samlet kystkommune-alliance.
- Koordinering med KL i forhold til indarbejdelse af statslig medfinansiering af klimatilpasning som en samlet kommunal prioritet.
- Presseaktiviteter som f.eks. en fælles kronik fra kystkommune-alliancen eller KL.
- Henvendelse og eventuelt foretræde for relevante udvalg i Folketinget.
- Events som f.eks. en høring/konference på Christiansborg afholdt af KL (dette kan Odense Kommune dog ikke løfte alene og forudsætter væsentligt bidrag fra KL og/eller andre alliancepartnere, jf. ovenfor).

Tidsmæssigt vil en PA-indsats kunne igangsættes efter det forestående Folketingsvalg og vil dermed skulle rettes mod den kommende regering og den kommende sammensætning af Folketinget.

Økonomi

Odense Kommunes udgifter i forbindelse med public affairs-indsatsen vil blive finansieret inden for Borgmesterforvaltningens eksisterende budgetramme på styringsområdet Service under Økonomiudvalget, og sagen har dermed ingen konsekvenser for kommunens kassebeholdning.

Punkt 7: Nationalt besøgscenter for sundhed og velfærd

24.10.00-A00-14-19

Resume

Stadsdirektør Stefan Birkebjerg Andersen giver en orientering om projektet.

Orientering givet.

Punkt 8: Rapport for Sundhedsudvalgets studietur til Island

29.00.00-G01-72-18

Resume

Sundhedsudvalget var på studietur til Reykjavík i Island medio marts 2019. Besøget på Island havde fokus på den islandske forebyggelsesmodel og havde til formål at give Sundhedsudvalget nye perspektiver på, hvordan der kan arbejdes med de sundhedsudfordringer, der også gør sig gældende i Odense, og input til, hvordan der kan tænkes forebyggelse på nye måder.

Der er nu udarbejdet en rapport over studieturen, der samler op på de enkelte besøg på studieturen.

Programmet bestod af besøg og oplæg hos følgende:

- ICSRA - The Icelandic Centre for Social Research and Analysis
- Kringlumýri fritidscenter
- Heimili og skoli - den islandske forældreforening
- Barnaheill - Red barnet
- Projektet "Better Reykjavik"
- Byrådsmedlem Heida Björg Hilmsdóttir
- Lauganessskolen

Studietursrapporten har været forelagt og godkendt i Sundhedsudvalget den 23/4 2019. Rapporten forelægges nu til orientering i Økonomiudvalget.

Sundhedsudvalget har endvidere på mødet den 23/4 haft en temadrøftelse omkring den islandske forebyggelsesmodel, hvilke erfaringer der kan udledes af denne og anvendes i et Odenseperspektiv.

Orientering givet.

Bilag

Rapport Sundhedsudvalgets studietur til Island

Punkt 9: Stadsdirektør Stefan Birkebjerg Andersen orienteret om Ejendomsselskabet Den Fynske Forskerpark A/S

00.01.00-G01-620-19

Resume